

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvscvla Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis

Marca, Pierre de

Parisiis, 1681

Capvt XVI. Quid post Innocentium Papam egerit in eadem causa Zosimus illius successor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14704

C A P V T X V I.

*Quid post Innocentium Papam egerit in eadem
causa Zosimus illius successor.*

I. **D** A M N A T I O ab Innocentio irrogata Pelagium atque Cælestium commovit adeo ut ambo sedi apostolicæ facti sui rationem dare sategerint, Pelagius quidem scriptis ad Innocentium ex Palæstina literis, quæ successori ejus Zosimo traditæ sunt, Cælestius verò Romam adiit, Zosimoque se purgare voluit, libello de fide sua edito: cujus verba cum veram fidem de gratia redolerent, non tam de dogmate quærendum videbatur quàm de Cælestii absolutione, qui præpropera & præfestinata cognitione ab Africanis Innocentio subrepentibus fervore fidei oppressus existimabatur à Zosimo, ut ipse testatur in epistola ad Africanos data. Non esse locum conjecturæ ait an bene sentiret Cælestius, cum ejus verba manifesta extarent inserta gestis habitis in basilica sancti Clementis, ubi cognitio ea de re instituta est à Zosimo. Addit ab ipsis Africanis Episcopis in hac causa, quando præsens Cælestius Carthagine auditus est, nihil liquidò judicatum.

Quod autem attinet ad literas Erotis & Lazari, eas fidem non facere, quòd absentibus adversùs absentem fides adhiberi non debeat, tum etiam quòd vix Cælestio cogniti, nullum de talibus contentionibus cum eo sermonem habuissent. Deinde quòd eorum testimonium admitti non debeat qui ordinationibus inordinatis, clero & plebe contradicente, *cùm alienigenæ intra Gallias sacerdotia vendicassent*, illis pulsi fuissent, & gradu atque communione à Zosimo summoti. Quare videri retorquendum in melius iudicium. Attamen ne præcox & immaturum procederet, constituit ad Africanos gesta cum literis suis transmitters; præcipitque *intra secundum mensem aut venire qui præsentem redarguant aliter sentire quàm libellis & confessione contexit, aut nihil, post hæc tam aperta & manifesta quæ protulit, dubii sanctitas vestra resedisse cognoscat.*

II. Statim post datam priorem illam epistolam lectæ sunt Pelagii literæ coram Zosimo, quas ad decessorem illius Innocentium scripserat; quæ Praylii Episcopi Hierosolymitani, qui Ioannis successor erat, astipulatione nitebantur. Illis fidem absolutam de gratia sine fuce profiteri visus est, adeo ut miraretur Pontifex talem

virum infamari potuisse. Qua de re gravius cum Africanis secunda epistola expostulat, & acrius in accusatores Erotem & Lazarum invehitur, velut in procella istius auctores, & sacerdotiis suis multatos, quibus propterea fides adhiberi non debeat. Neque porrò credendum adolescentibus Timasio & Iacobo, qui scripta quædam velut Pelagii prodiderant. Præstò esse reos sedi apostolicæ, abesse accusatores illos, imò verò nec præsentibus fuisse quando iudicium prius latum est. Nihil agi nisi præsens reus præsentibus accusatoribus arguatur. maturè agitanda esse iudicia. quam in rem multa congerit. Tandem exemplaria scriptæ professionis quam Pelagius miserat ad Africanos transmittit, ut de absoluta ejus fide gaudium capiant.

III. Vbi observanda sunt duo. Zosimum binis istis literis nullam & invalidam fuisse relationem Concilii Carthaginensis ostendit, quia nimis præpropere facta, reis nec præsentibus nec per scripta saltem auditis, absentibus accusatoribus, contra iudiciorum ordinem; præcipuè cum adversus personam accusatorum, scilicet Erotem & Lazarum, excipi posset eos non esse admittendos ob crimina perpetrata & gradus communionis.

que jacturam ; nec credendum duobus adolescentibus Iacobo & Timasio. qua relatione subversa, sequebatur Innocentii damnationem, quæ illi innixa erat, esse nullam ; licet de illa in Zosimi literis altum silentium. Quamvis nec cognitionis quoque ab Innocentiæ factæ vitium omnino dissimulet, quod constituit præcipuè in accusatorum absentia. Quò tendunt hæc verba : *Grave fuit Lazaro & Eroti literarum suarum pedissequos esse. scilicet accedendo Romam aut Carthaginem. An nesciebant dilectionem vestram ad sedem apostolicam relaturam ? Huc certo calumniæ compendio navigassent. Vbi de episcopatu abdicando agitur, id est, de submovendis Erote & Lazaro, maria terraque lustrantur, nec ulla suffragia prætermittunt. Vbi verò innocentium fama percellitur, otiosi & delicati sive accusatores sive testes (In utroque enim fallentibus nomen infame est) in cubilibus & lectulis suis literis abutuntur, & totam Africam universumque tranquillum catholice serenitatis in-nubilant ad libidines suas duæ pestes. Non erat tamen quòd tam graviter excandesceret Zosimus ob sententiæ invaliditatem. Duplex enim erat excommunicationis genus ; alterum quod post interrogationem reo legitimè convicto aut etiam confesso infligebatur, quo usus tandem*

ipse Zosimus, ut mox dicam, adversus Pelagium & Cælestium; alterum quo reus probationibus pressus, communione summovebatur donec innocentiam suam purgaret. Quo secundo genere usus est Innocentius adversus eosdem novatores. Quæ distinctio controversiam istam componit.

IV. Ceterum quod observandum secundò dixeram positum est in expendenda Zosimi de Pelagio & Cælestio opinione, quos ille sanæ fidei & *absolutæ*, ut loquitur, esse putabat & injuriosè vexatos, cum disertis verbis gratiæ adiutorium profiterentur, nondum deprehensa verbellium hominum astutia & nova gratiæ interpretatione, & adderent libellis suis, *si minùs peritè aut parum cautè aliquid fortè positum esset, emendari cupere à Zosimo, qui Petri fidem & sedem teneret.* quæ est ultima clausula professionis Pelagii.

V. Acceptis Pontificis literis, Africani Concilio CCXIV. Episcoporum apud Carthaginem coactò liberius conquesti sunt quòd eos homines tueretur qui semel damnati non poterant iudicium restituere nisi disertissimè errores à se olim professos configerent. Implexas demum istius scenæ strophas aperiunt, & petitionibus Cælestii atque Pelagii ad se millis respondent; ut patet ex epistola sequente

Zosimi. Ex hac epistola, qua caremus, desumpta sunt verba quæ Prosper citat adversus collatorem: *Erraverunt ducenti quatuordecim sacerdotes, qui in epistola quam suis constitutionibus prætulerunt ita apostolicæ sedis antistitem beatum Zosimum sunt allocuti: Constitimus in Pelagium atque Cælestium per venerabilem Innocentium de beatissimi Petri sede prolatam manere sententiam, donec aperitissima confessione fateantur gratiam Dei per Iesum Christum, non solum ad cognoscendam, verum etiam ad faciendam justitiam, nos per actus singulos adjuvare, ita ut sine illa nihil vere sanctæque pietatis habere, cogitare, dicere, agere valeamus. Sanè Zosimus tantisper quoque accensus est, ac si de apostolicæ sedis privilegio, quo ex divina promissione & canonica auctoritate potiri se ait ut de illius sententia nullus retractare possit, aliquo modo detraherent. Et tandem docet epistola sua ad Aurelium & ceteros qui in Concilio Carthaginensi adfuerant data se nihil immutasse, sed in eodem statu reliquisse cuncta donec Africanorum literis in commune consulisset: quia, ut ait ille, nunquam temerè quæ sunt diu tractanda finiuntur, nec sine magna deliberatione statuendum est quod summo debet deceptari iudicio.*

VI. Ac certum quidem est ex Augu-

stino lib. 11. de peccato orig. cap. vii. Cælestium, licet falsis suggestionibus Pontifici obrepentem, nunquam excommunicatione solutum fuisse. Zosimus quippe consulere cum Africanis voluit; non quasi nesciret quid fieri deberet; *sed pariter vobiscum voluimus*, inquit, *habere tractatum de illo qui apud vos, sicut ipsi per literas dicitis, fuerit accusatus, & ad nostram, qui se assereret innocentem, non refugiens iudicium, ex appellatione pristina venerit sedem, accusatores suos ultro deposcens, & qua in se crimina per rumorem falso dicebat esse illata condemnans.*

VII. Africanorum literis, quibus adjunctus erat libellus Paulini Diaconi adversus Cælestium olim oblatus, plenissime instructus Pontifex, fraudem & imposturam Pelagii atque Cælestii detexit. Quod probat insignis Facundi Hermianensis locus: *Invenient postremò beatum quoque Zosimum apostolicæ sedis antistitem contra sancti Innocentii decessoris sui sententiam, qui primus Pelagianam hæresim condemnavit, fidem ipsius Pelagii ejusque complicitis Cælestii, quem in Ecclesia Carthaginensi convictum atque appellentem apostolicam sedem & ipse gestis discusserat, tamquam veram & catholicam laudantem, insuper etiam Africanos culpantem. Episcopos quòd ab illis hæretici crederentur,*

Facund.
lib. 7. c. 3.

cum necdum ipsi Africanis Episcopis dolos eorum multo manifestius detegentibus, memoratos Pelagium & Cælestium putaret orthodoxos. Et tamen nec Athanasium nec Damasum nec illos Palæstinos Episcopos & Zosimum hæreticos credit Ecclesia, quia de hæreticis bene senserant, sed potius pro merito suæ fidei catholicos judicat & honorat; quoniam non debet crimini deputari simplicium non intellecta veritas malignorum.

VIII. Quare Zosimus, propalata sibi hæreticorum fraude, accersitum Cælestium, cum se subtraheret examini, nolletque respondere Paulini libello, atque Pelagium ejusdem criminis reum decreto suo damnavit, teste Augustino libro secundo contra duas epistolas Pelagianorum cap. III. & IV. Id factum intervallo ipso quod est inter diem XXI. Martii anni cccc xviii. (qua data est epistola Zosimi ad Africanos) & diem XXIX. Aprilis, qua eadem epistola accepta est. Quod constat ex edicto Honorii adversus ambos lato pridie Kalendas Maias. Neque enim proscripti essent Principis decreto pendente cognitione de eorum fide apud Pontificem, sed post sententiam adversus eos à Zosimo decretam, cum in his rerum articulis leges Principum non antecedant judicia ecclesiastica, sed subse-

quantur, eaque muniant auctoritate publica, & pœnis legum reos coërceant.

IX. Interim Carthagine coactum est aliud plenarium Concilium ducentorum decem & septem Episcoporum ipsis Kalendis Maiis, quod Zosimi literas, quas acceperant tertio Kalendas Maias, perpendens, cùm in suspenso videret Cælestii causam privatam, ne publica & communis, quæ universam Ecclesiam contingebat, quia nondum satis explicata fuerat, adversariorum cavillationibus in discrimen adduci posset, constituit octo canones quibus fidem veram explicat & hæresim robustè conficit. His constitutionibus à se nunc editis Africani prætulere epistolam Concilii præcedentis, ut loquitur Prosper, id est, ante aliquod tempus miserant Romam; nunc autem synodalia decreta seu canones octo à se editos in hoc Concilio c c x v i i. Episcoporum ad Zosimum dirigunt, quos ille anno eodem c c c c x v i i i. edicto generali probavit; sicque per universum orbem Christianum hæresis Pelagiana damnata est. Hæc sunt ad eam rem probandam verba Prosperi in chronico anno c c c c x v i i i. *Concilio apud Carthaginen habito ducentorum decem & septem Episcoporum, ad Pontificem Zosimum synodalia decreta perlata sunt; quibus probatis, per te*

sum mundum hæresis Pelagiana damnata est.

X. Hunc ergo ordinem secutus est Zosimus in cognitione ista. Libello Cælestii literisque Pelagii receptis, monuit Africanos per binas literas datas mense Octobris anni ccccxvii. ut mitterent aliquos intra secundum mensem qui reos istos peragerent. Anni sequentis exordio Concilium Carthagine cogitur ccxiv. Episcoporum, quod amplissima epistola ad Zosimum scripta fraudes hæreticorum detegit. Eam se recepisse testatur Zosimus epistola quam dedit xxi. Martii anni ccccxviii. ad Aurelium & ad ceteros qui affuerunt Concilio Carthaginensi. Vnde patet prius Concilium solutum fuisse. Postea detectis Pelagii & Cælestii doctis, eos damnat tamquam de crimine sibi imposito convictos, & proscribi curat ab Honorio pridie Kalendas Maias.

XI. Celebratur aliud Carthagine Concilium plenarium ccxvii. Episcoporum Kalendis Maiis; quod antequam rescire potuisset Pelagii damnationem, octo capita constituit, quæ fanciendæ & stabiliendæ fidei causa mittit ad Zosimum. Ille verò ut reos damnaverat, ita causam ipsam & hæresim edicto generali configit epistola generali ad universos Episcopos data; quæ quidem non extat, sed laudatur à Cælestino

Papa in epistola ad Gallos cap. v i i i. diciturque *Papæ Zosimi regularis auctoritas ad totius orbis Episcopos* ; eamque mox laudat cap. i x. qua probati sunt canones huius synodi Carthaginensis , ut patet ex eadem Cælestini epistola cap. i i i. *Africanorum sententias suas fecerunt apostolici antistites cum probarent.*

XII. Hujus decreti à Zosimo editi tempus incidit in annum c c c c x v i i i. (ut patet ex chronico Prosperi) post habitum Carthaginense Concilium. Quare non assentimur eruditissimo viro Petavio, qui decretum illud Zosimi ad Africanos prius delatum putat , eoque accepto, Episcopos illos in Concilio Cathaginensi Kalendis Maiis ejusdem anni c c c c x v i i i. Pelagianam hæresim octo canonibus editis anathemati subjecisse. Decretum generale Zosimi adversus Pelagianam hæresim editum est post receptos synodi Carthaginensis canones , ut disertè docet Prosper in chronico. Sententia verò lata adversus nomen Pelagii & Cælestii antecedit Kalendas Maias anni c c c c x v i i i. ut dixi. Hallucinatio itaque versatur in eo quòd duo ista decreta , generale & privatum , inter se miscentur à viris doctissimis , quæ distingui oportet. Ceterum licet canones synodi Carthaginensis editi

sint ante Zosimi decretum in re aperta, de qua Romanæ Ecclesiæ eadem erat cum Africana sententia, & in qua definienda isthæc Innocentium sequi se profitebatur auctorem, attamen eorum capitum relatio ex more facta est ad Zosimum; ut apostolicæ sedis auctoritate accedente, quod erat limitibus Africæ circumscriptum, universæ Ecclesiæ per occidentem & orientem regula fieret ecclesiasticæ fidei. Huic Pontifici ea de re Afri Episcopi gratias egerunt literis suis quas ad eundem Zosimum scripserunt, ut patet ex Cælestino in epistola ad Gallos cap. VIII. Laudato enim ex Zosimi epistola regulari testimonio, addit: *Hunc autem sermonem sincerissimæ veritatis luce radiantem tanto Afri Episcopi honore venerati sunt ut ita ad eundem virum scriberent: Illud verò quod in literis quas in universas provincias curasti esse mittendas posuisti dicens &c.*

*Auctoritates
de gratia
Dei c. 5.*

XIII. Quare ut initio hujus dissertationis excitata difficultas solvatur, certum est primam, quæ peremptoria fuit, & generalem hæresis Pelagianæ damnationem ab Innocentio profectam, quam deinde Zosimus decreto suo generali ad totius orbis Episcopos dato confirmavit, Vterque verò Pontificum relationibus Carthaginensium Conciliorum usus,

auctoritate Romanæ sedis negotium omne constituit.

INTERPRETATIO CAPITIS

Clericus. 3. quæst. 4.

I. **Q**VÆRUNT anxie viri eruditi quid significare velit Stephanus à Gratiano relatus cap. *Clericus. 3. q. 4.* cum statuit clericum qui Episcopo suo infidatus fuerit, à gradu removeri debere, & curiæ tradi serviturum. Quidam corpus curialium intelligunt, cui clericus vilia ministeria obiturus addicatur. Quidam verò forum & curiam secularium iudicum, quorum sententia debitam pœnam suscipiat; quemadmodum in eadem specie clerici suo Episcopo infidias molientis decrevit Pius Papa apud Gratianum cap. *Si quis sacerdotum. 11. q. 1.* Posteriores Pontifices horum decretorum verbis utentes, clericum tradi curiæ sic interpretati sunt ut de iudicibus publicis & eorum curia, non autem de corpore curialium, intelligant. Sed non adimunt scrupulum quem verba Stephani injiciunt, qui tradi curiæ serviturum decernit. Quæ servitia, ut collegio curialium competere possint,